

21 - dik Szám.

N E M Z E T I
T Á R S A L K O D Ó

November 21dik napján 1837.

VÁNDORLÓ KOMÉDIÁSNEK KIK EGY
CSÜRZEN ÖLTÖZKÖDNEK.

(Hogarth festménye Lichtenberg által magyarázva.)

(Végzet.)

Közvetetlen Diána előtt ül, még most virágok és bővség szarva nélkül, a' virágok isten asszonya Flora, 's ékesíti magát. — A' gyertyát, mellyel haját keni, éppen most véve ki a' fris agyagból készült gyertya tartóból, mellyelőtte a' földön felfordulva hever. Jobb kezében egy bors hintőt tart, virág-port hintendő a' viruló fejecskére. — Asztal helyett egy fedeles kosár szolgál, mellybe legalább egy köböl gabona békérne, 's ez, mint a' reá akasztott czédulából láthatni, nem kevesebbet foglal magában, mint a' társaság gyémántjait. Egy égő gyertya, melly készen áll a' többek meggyújtására, olly gondatlanul van oda téve, hogy lángja a' szalmát, mellyben a' gyémántok vagynak bepakolva, meggyújtja, 's nem csak a' gyémántokat (mert a' legújabb próbálatok szerént a' gyémánt elrepül a' tűzben) hanem az egész Pantheonjt minden ő dicsőségeivel együtt a' levegőbe fogja repíteni, ha csak az isten asszonyok még elég jókor észre nem veszik. — Előtte egy tükör van,

Második feleztendő.

tulajdonképpen csak egy töredék, 's még ez a katoptrikai töredék sem egész, mert itt ott dioptrikai helyei vagynak. Mindjárt mellette fekszik azon esmeretes műszer, mellyet az ember a' száraz föld legnagyobb állatja fogából tudott ki faragni, hogy vele egynek a' legkisebbek közül csipéseit le győzze, az éléfant csont fésű, 's még is itt a' harcznak keménynek, 'sa' győzedelemnek gyakran kétségesnek kellett lenni, mert a' mint láthatni, abban néhány legjobb fogait kiharapta magának. — A' virág isten aszszonya becsületére azonban azt kell hinnünk hogy Hogarth itt csak az aphidesekre (magyarul levél tetű a' virágok levelein szokott lenni) czélt, melyek mint tudva van, gyakran a' virágok királynéja, a' rózsza ifjú nyakát is elborítják. — Ezen kikerülhetetlen társalkodása által a' kert első díszével, e' féreg, mint szintén a' bolha és légy, bizonyos méltóságot nyer; előkelő féreg. A' csiga héjban a' kosár fedelén pomádé vaj van, vagy mint némellyek hiszik festék e' rózsácska virágjai számára. —

Diána háta megett áll egy Ara, melly mellett két kis ördögök öklelődznek egy kancsó bor felett. — Hogy ördögök légyenek, csak szárvairól láthatni, mert ha ez nem lenne kánzsájon; egy pár nagyon ismeretes teremtményeknek gondolhatná az ember, kik minden éghajlat alatt tenyésznek, 's kiknek természet historiájok két esmeretes munkákban ki van dolgozva.*) Az Aran feljül fekszik és áll még minden féle; úgy gondolom hogy egy darab kenyér,

*) Joan. Physiophili specimen Monachologiae methodo Linnaeana, tabulis tribus aeneis illustratum cum annexis thesibus e Pansophia. 1783. 4-o maj. és Histoire naturelle des Moines écrite d'après la methode de Buffon ornée d' une figure. à Paris 1793 in 8-vo.

vagy mi az; egy talpas pohár, 's egy kevés virginiai tömjén, melly egy pipából emelkedik fel, mellyet az ivó, hihetőleg azért hogy két kézzel ihassék, éppen most tett le. Ez az égő pipa is fedél nélkül úgy fekszik hogy bizonyosan le fog esni, mihelyt a' fenyegetett ököltaszítás teljesezésbe megy, 's akkor aztán a' gyertyával együtt egy kézre fog dolgozni a' gyémántos kósaron. —

Még tovább balra, az A r a háta megett, egy félszemű vén asszony egy macskának az ő legszébb ékességét vágja le ollóval, hihetőleg azért hogy vért kapjon azon szerencsétlenséghez, mellyet az öltényében szurt tőr még ma estve e' tragicomediában fog okozni. Az operatio úgy látszik nagy gyönyörűséget okoz a' vénnek, 's mosolygásával egy pár nevető fogacskaák tűnnek ki, mellyek már kellemetesebbek nem lehetnek. De hihetőleg ezek, egyedül-örökösei minden testvéreik kellemének, mellyek már rég el mentek a' mindenek útján. — Átaljában e' kép csoportban sok fogjáték van; majd minden lehető jelenésekben mutattatnak 's vicsorittatnak azok. —

A' vén asszony által hogy mosolygásának tetszetős nyájasságot adjanak; a' macska által hogy harapjanak, 's azon szegény lélek által ki az áldozatot tartja, hogy fájdalmát öszve szorítsa. Alig ha czélt ér azonban velle, mert a' macska fogával, 's hátulsó lábával rútol belé csimbajkodzott. — Lehetetlen e' szenvedőt a' nélkül szemlélni hogy Laokoon ne jusson az embernek eszébe. Nem a' belveder-i képcsoport, ez a' művészet legszentebb méltósága sértése lenne, hanem azon személyes rézmetszet, mellyen Laokoon fiaival együtt

majmok által gunyképeztetik. — Nem tudhatni tulajdonképpen hogy a' vén asszony mit vagy kit személyesít. Boszorkányt bajosan, mert az nem vágja el a' macska farkát, jól tudván hogy ő maga is jöhet olyan körülmények közé. — Tehát a' lélek lehet, mellyről a' czédulán említés tétetik. Ha ez lenne úgy a' tör ön gyilkosságra czélna.

A' szüzesség istenasszonya háta megett áll egy figura koronával, tulajdonképpen nap vagy napraforgó karimával aranyos papirosból, fején, melly egy kicsin, lajtorján álló árnak útasítást ad, hogy egy pár striumfit vegyen le vagy fordítson meg, melly a' fellegek en szárítatik. — Ez a' figura úgy mondják hogy Jupiter lenne. Minden magyarázók azt erősítik, 's nagyon hihető is, mert különben itt Jupiter csak a' komédia czédulán állana. — Különben, mint tudva van az istenek közt Phaebus szokta a' gunyákat szárítani, 's Jupiter pluvius csak a' béáztatással foglalkozik. Phoebust is ábrázolhatná a' figura. De természetesen a' régiek Jupiter-jét bajos hátulról megismerni. Nála mindent a' positiv oldal határoz. Ha vagy egyszer a' negativ oldalról tekintve jelenik is meg, mint bika, de csak megfordítja a' fejét 's a' numen mindjárt ismét ott van. — Fájdalom! e' bikát nem lehet megfordítani, legyen hát Jupiter. — Tehát Zeus megveti a' gúnya terítő madzagot, 's változóját egy menyköves fellegre akasztja. Milly nagy! Így volt mindennel a' mit tett. Itt azonban néki magának igen magasan függenek, 's hogy megtudja vajjon megszáradtak-e egy nagyon isméretes, szárnya s inast küld fel, 's ennek minden szárnyai mellett is, lajtorján kell hogy felmászson. — A' közönséges életben is sokszor pótolja ki lajtorja a'

szerelém szárnyait. — Sőt szárnyai majd mit sem segítenek, mert lám lábujhegye nagy megerőltetésével kell az alig három hüvelyknyi távolságra felágoskodni. Azonban Hogarth itt olly tisztán érthető 's olly világos színben fordult felénk, hogy minden további magyarázat csak érthetelenebbé tenné őtet. — Hiven a' tonushoz, mellyből az egész darab szerkeztetett, A mor itt sem nem vak sem nem meztelen. Igen jól látja hol függnék a' más emberek strimfliji, 's a' magáéit is viszi öszve csombojítva. Egyébiránt nagyon okos szokás az hogy a' szerelem-istenek a' színpadokon többnyire leánykák által személyesítettnek. — Ha fiu személyesíti nálunk (nálunk itt annyit tesz: a' mi nap magasságunk alatt) a' szerelem-istenét, rendszerént vagy igen sok értelmet kap a' szerep, vagy semmit. Én láttam mind a' kettőt, 's az embernek akkor üres bábjáték 's amour à la Grenadiére közt lehet választani. Ellenben a' kis leánykák egészen bétöltik a' szerepet. Ők a' természeti dolgokban, hol átaljában véve a' tudás nélkülözhető, sokkal hamarabb megtanulják a' formát ismerni, mint az anyagot, 's már akkor is olly helyes tapintásuak, olly következetesek, hogy a' felserdült leánynak egy esztendővel a' confirmatio után, nincs egyébre szüksége, mint az eddigi ámitó boritékba már most lélekben és igazságban belé buvni. —

Jobbra, az ékszekrényke háta megett áll egy nem rossz képű leány, leeresztett hajjal. Hihetőleg a' részegség mámore zavarja meg egy kisség tekintetét. — Ez a' Siren mint a' halfarkról láthatni, melly egy kötővel derekán keresztül kötve tartatik egyenesen: Desinit in piscem mulier formosa superne.

Az ábrázat valóban nemzeti, 's az angol hon

egészes falusi népe közt szokott. — Jobbjában egy pálinkás üveget tart, 's a' mint láthatni egy Mamsell d' Eon-nak, ki fogfájásról panaszol, éppen egy korty vigasztalást készül nyújtani. Az alatt míg e' vízi nimfa pálinkával gazdálkodik, egy ifju Aurora, fényes hajnal csilaggal fején, abban foglalatoskodik, hogy a rany-szácskája nyájas elvonítása mellett, néhány vízi bogarakat ropogtasson, mellyek a' vízi nimfa nyakkendőjére ragadtak. A' csillag teljes fényében világít. — Még nagyon korán van; a' pirosság még csak ez Aurora ábrázatoeskájában sűrűl, 's Phoebusnak Butler-rel szólva, jóval közelebb kell tüzet szítani, hogy e' tengeri rákocskát veresre főzze.

Hogy egy víz-istennéje borral gazdálkodik, elég furcsa. Ezt a' figurát sok borháznak lehetne czimerül ajáulani, ha boristennéje lenne, ki vízzel gazdálkodik. — De mi féle teremtés az a' ki itt fogfájását pálinkával igyekszik előlni? A' hosszú haj, a' még le nem törölt szépség flastromok, a' szemhezökő szélesség a' csipők alatt, mindjárt a' kaputzseb irányában, minden kétségen kívül valóvá tészik hogy nőszemély. — Az ing okozott egy kis kétséget. De hát a' köntös asszonyi-e? Egy nőszemély, ki egy férfi kaputot felveszen, könnyen felvehet férfi inget is, ha az ing új bodrának szükség látszania. Hát e' szegény ördögök, kiknek már a' külső látható decorum-ra sincs elegendő helyek, még is a' láthatatlan kedvéért az ingnek egy hallatlan nemét, hermaphrodit-át értek, szerezzenek. Előtte az ágyon fekszik a' nadrág mellyet fel fog, fel kell huznia. Félek hogy már is tétetett egy hasztalan próba erőszakos feszítéssel, 's gondolat huzásokkal a' textusban. — A' szíjü egészen ki van huz-

va a' csatból, annak jeléül hogy a' lehető, legnagyobb bőség is igen kicsin volt, vagy hogy előlegesen a' lehető legnagyobb tartatott egyedül annak, a' mire számítani lehet. — A' példázatképpen nadrágokkal, mert a' nadrág a' hatalom jelképe, 's a' házi életben szinte annyit jelent mint a' fasces a' romai státusban, természetesen egészen másként van a' dolog. Ezt az asszonyok néhány héttel a' lakadalom után nem ritkán nagy könnyűséggel felhuzzák. De mit vagy kit ábrázol hát ez a' figura? — Ireland úr úgy hiszi hogy Ganymed-nek van szánva, 's vélekedésem szerént helyesen, Jupiter madara melly közvetlen mellette van, önként vezet e' gondolatra, Ganymed szerepét mindég is csak leányoknak kellene adni. — Furcsa, de a' mi becsületes művészünkre nézve egy kisség igen tudós, hogy Ganymed nevet rendszerént γανυμειν és μηδορ szókból szokták származtatni, mellyek közül az első, nyájjas képet mutat 's a' másik annyit teszzen mint tanács. — No már lássa meg akár ki, lehet-e ennél savanyubb képet csinálni, mint a' millyent itt Ganymed csinál, 's rosszabb tanácsot adni, mint a' millyent ő ad. Tulajdonképpen semmi tanácsot sem ad hanem megfordítva egy nagyon jó tanácsot fogad el. — Még is lehet hogy Hogarth-nak valami e' féle volt az eszében. Egy festő, ha mindjárt nem olvas is könyveket, még tiltottakat sem, még is vagy egyszer kezébe veszen vagy egy mythológiát, vagy legalább reá keres ha egy oda tartozó tárgyat kell kidolgozni. Itt különösen szükséges volt ez hol egy elfordult ég vala ábrázolandó.

Alatt a' jobb kéz felől való szegeletben ül a' sas, mellynek az egy kisség zömök Ganymedet a' fellegeken túl kell ragadni. Az keserves mun-

ka lesz neki, bár milly alant járjanak itt a' fellegek, 's bár milly erősek is a' sas szárnyai.— De még is az Amór szárnyai az jövével egyesülve, 's egy jó kötél, mellyben itt nincs fogyatkozás, minden nehézséget meggyőznek. Hova nem visznek lajtorja és kötél és a' szerelem szárnyai? A' sas itt még egy más könnyebb 's édebb terhet tart körmei közt, mint Ganymed, ámbár minden tekintetben egy nagyon barátságatlan tanácsadót. — Hogy itt a' sas egy gyermeknek enni ad, mellyet hihetőleg maga enne meg ha több lenne mint papiros sas, nagyon meglepő hatást tesz. Lehetetlen e' három főt mellyek itt olly éles ellenzetben vannak mosolygás nélkül nézni. — Az asszony szemében, légyen az anya vagy dajka, béketűrés 's anyai gondoskodás; a' saséban fenyegető követelés egy portio iránt, nem a' pépből hanem magából a' gyermekből; mind a' kettő egy mamsell másáju nyomorult buczokra feszítve melly csak a' ragadozó madár 's anya közti ellenkezet homályos érzetében látszik élni. A' sasnak itt nincsenek körmei, hanem a' helyett fejéjnép lábai. A' különbség nem olly nagy mint látszik. Így is mint szintén úgy csak fogdosó lábaknak maradnak, legalább az ifju nyúlak sorsán semmi sem lesz a' csere által jobbitva. —

A' éj istennéje jobbjá felől hol tréfán kívül egy kisség sötét van, minden féle pajkosság öszve van halmozva. Egy sima lágy párnán, millyeket az angol szónok székeken láthatni, egy angol püspöki süveg nyugoszsza ki magát. A' szent irásbeli helyek 's Katechismus, mellyek különben benne lakhattak, most kiköltöztek, 's komédiák foglalták el helyeket, mint verebek a' fecske fészket. Mellette áll egy lámpa, millyent angolul dark lanternsnek neveznek, egy

vakító vagy vak lámpa, forgatható fedéllel. — Feljebb az éj istennéjének tulajdonítottam volt. De ha valljon nem inkább a' püspöki süveghez tartozik-e, 's a' világosság és sötétség idves elegyedését példázza, melly minden időkbén ilyen patent forgatható fedelü világítókból folyt ki, vagy hogy talán Diogenes egykor a' magát egy püspöknél hagyta, nem tudom. Mindjárt mellette az éj egy vastag ködött bocsátott le. Ez egyike azon meleg hajlelhőknek, mellyek alól Angliában az igazság napja, mikor szolgálatban van kimondhatatlan kellemmel mosolyog ki. A' Jus, mint láthatni most nem lakik benne. Most talán azon piczuskáknak lehet interim fészke, mellyek közül az egyik az ország almájával a' másik pedig a' Lyrával mulatja magát. — Tehát politica 's költészet. — Nem kellemetlen dolog nézni midőn így bánnak a' művészetekkel 's a' tudományokkal 's szerencsére nem is ritka. — A' kis költőné, mint látjuk, hibás fogást teszen. A' helyett hogy a' laut hurjait pengetné, az oldalát karczolja 's nyikorgatja, 's hát még a' másik kicsin státusművészné milyen illedelemmel elegyedik a' világ kormányzásába. Mind ketten meg érdemlenék a' könyvnyomtató mivhelyekbe bévétetni, hogy majd egy kis versecske majd egy kis politicalai álmocska eleibe nyomassanak czimképül. —

Látni ott még egy kötelet is. Ez tulajdonképen az istrang 's azért fekszik olly közel az igazság képviselője mellett. — Egy német előtéröltetettnek tetszhetnék e' magyarázat, az angol köznép előtt pedig ez a' világon legtermészetesebb. Ámbár Londonban, többet kötnek, pakolnak 's huznak kötéllel, mint akar hol másutt az egész kereszténységben, még is egy rövideb-

becske kötél könnyen felébreszti ott az igazságos szándék képzetét. Ez onnan van hogy miritkán látunk akasztást, ott pedig a' c'ircensesek közé tartozik. Még más személyvesztésre tartozó eszközök is hevernek ott szélyel. Valljon ezek is valami karbeli bútorok-e?

Még egy szót az eltört tojásról az ágyon. Valaki úgy vélekedett, hogy a' tojások általjában a' Siren hangja megkenésére, 's kitisztítására vagynak ott. — Ha a' szegény leány most éppen az ágy mellett nem uszik vala, ez ötlet soha sem születik. Nem! az eltört tojás, nyilvánságosan, ezen ember fajták disznó dancságára czéloz. Micsoda ágytakaró, mellyen a' következő ebéd egy alkotó része uszik, 's micsoda ebéd, mellynek alkotó részeit az ágytakaróról kell lemerni. — Ha általjában egy olyan ház tartásban, hol minden mindenütt van, még rekesz osztályok gondolhatók, itt e' szegeletben, többféle körülményekből következtelve a' konyha és éléskamara lehetnek.

Aurora háta megett egy pár tengeri hullámok látszanak csapokkal 's fogantyukkal mint illik, ellátva, 's egyfelől egy győzedelmi kapu, 's másfelől egy dob, egy trombita 's egy kopott seprü közt, egész csendességben állítva. — Egy *Mare pacificum* a' szó legszorosabb értelmében. A' habok, mellyek különben midőn szolgálatban vagynak, vizirányoson feksüznek, itt szinte tető irányosan állanak, hogy az istenségek meg ne botoljanak benne, vagy lábokat ne törjék. És a' jámbor félénk házi állat a' kottlós tyúk melly különben olly nagy szorongattatások közt van, ha csak egy mostoha leánykája, egy rézcécske, egy kis pocsoltyácskába belé megyen, itt egy tengeri csüllő hidegvérüségével nézi el mint mászkál-

nak tulajdon édes gyermekei, a' hullámzó tenger egyik habjáról a' másikra, mint ha az egy közönséges tyúk lajtorja lenne. Fenn a' fedél alatt egy sárkányoktól vonatott szekér látszik, mellyek közül az egyik a' mi Acteonunkat látszik vissza ijeszteni akarni, oldalt zászlók 's lobogók, újak 's régiek, britanniaiak, 's rómaiak, az egészet megkoronázó e' felirattal:

Senatus Populusque Romanus.

A' mi még ott körül belől fekszik vagy áll; állásbakok, festő műszerek, falusi tájak még azon frissen a' disznó serte ecset alól kikerülve 's a' t. mind igen érthetők. — Azóban még két cikkely megérdemli figyelmünket; a' sárkány szekér 's azon két figurák, mellyek ott fenn a' szalma kéve háta megett eldugva ülnek, mint már ellopott házi butor, vagy mint egy pár szív, melly most akarja egy mást meglopni. — A' sárkány szekérről azt hiszi Ireland úr, hogy a' Medea szekere. No természetesen hogy valamire kell használtatnia. De miért áll éppen ott fenn? Nem felelhetni azt reá: azért mert alatt nem volt hely: mert ha a' sárkány szekérnek nem is lett volna alatt, de ott fenn elég hely volt egy furcsa ötletnek, 's bizonyosan ez rejtődzik ez alatt is. Ha a' sárkányok tüzet okádnának, már úgy bizonyosan azért tette volna Hogarth őket olly közel a' szalmához 's fedélhez, de ezek csak hideget lehelnek. Ha ismét igen tudós nem lenne, azt hinném, hogy a' Ceres vagy Triptolemus a' szekere, melly sárkányok által vonatik. Én mindjárt eleinte akaratom ellen a' Ceres szent helyének neveztem volt e' csürt. A' kifejezés nagyon minden napi. Mit, hát ha Ceres ennyi sok felsőbb istenségek megérkeztével kénytelen lett volna ki takarodni, 's egy liju szobácskával megelégedni, mint sok em-

berek szoktak tenni a' lipcsei vásárok' alkalmával, ha az istenek megérkeznek. Búza 's cséplő fák félre kellett hogy tétessenek, 's valóban ott fenn feküsznek együtt. De hát nem ez-e Ceres cséplő fájával Triptolemussal? De elég ennyi, az olvasók talán találnak valami jobbat fel. —

A' szerelmes pár, a' szalma és zászló megett, a' szegény, szegény Oedipus az ő Jocastájával. — Ez egy diszitmény darab Lee Oedipusához. Nichols úr azt jegyzi meg, hogy e' szomorú játék második felvonásában, következő utasítástalátatik a' diszitmény igazgató számára: A' felleget, melly a' figurák' fejeit környezi, felemelkedik, koronának látszanak rajtok, 's ezek felett nagy arany betűkkel tündöklenek e' nevek: ODIPUS és JOCASTA. E' diszitmény darab tehát hely szüke miatt, oda hátul felvettetett. De minthogy Hogarth teljességgel semmit sem csinál csak egy találomra, 's a' mit félre vetni látszik is, mindég czélból veti félre, e' pár embert is, egy kisség csintalanul ugyan, oda hátul buvatta el, mintha szégyelnék magokat.

Ha megnézi az ember e' csűrben a' különböző ruhák 's kendők' libegését, könnyen reátalál az irányra, mellyet az itt susogó fogfájás 's nátha szellő, követ. Úgy látszik hogy a' felrózsázott győzedelmi kapu melletti nyíláson tartja bėjövetelét, 's mi után egy kis kitérést tett volna Ganymed fogfájós oldala felé Aurora kendője közt reggeli szellővé változik; fényes nappal egy kisség pajkosan játszodozik a' szüzesség istenasszonyával 's itt két folyamra oszlik, a' bal felől való Junó ruháját legyezgeti, 's a' szabadba siet mene-

kedni, a' jobb felől való pedig utjában egy kevés fejr nemüt szárít, 's az után a' fedelen keresztül, kifelé vonul.

Mi után eléggé apróra megnéztük e' képlapot, talán nem lesz egészen haszontalan ha egy pillantatig meg is hallgatjuk. Itt egy új világa nyílik fel előttünk a' rendnek és harmóniának. — A' szellő susogását 's a' csörgést a' Sándor sisakjában nem is számítva ide — hallatsznak itt: a' Junó fenhangu verselése egyszerre a' Diánáéval, kísértetve a' szenvedő macska 's az azt tartó énekesné keserves énekek által. Továbbá a' menykő szóró isten végzés dördülése egy pár vizes strimfli felett, egybeolvadva az Ara mellett álló ördög káromkodásával. És végre a' fogfájás jajgatása ismét egyben hangzásba a' kis fülmile panaszoshangjaival, kíta'sas péppel dug. — Ha ki lenne padolva a' csür földje, megemliteném a' kis virgoncz kedvencznőt is (favoritin) melly az ország almáját hengergeti. O! az nagyon kellemetlen valami fülnek és szemnek, midőn a' kedvencz piczuskák az ország jelképeivel játszkodnak. —

— h — i —

KILENCZ EZER NYOLCZ SZÁZ HETVEN KILENCZ.

(Végzet.)

XVI.

A' nap hunyt 's viszont felszálla,
Évek tüntek nyomdokán,
'S vágya teljedést talála
Annyi kétes gond után

Kellemen János.

Több jeles művek valának itt, mellyek lei-

rasával az olvasót terhelni szükség felettinek véljük, csak egy pár, a' falon befordítva függő képre figyelmeztetjük. A' vizsga angol figyelmét sem kerülék ki. „Azok mellképek?” kérdé. Welling igenlé 's végre kéréseinek engedvé megmútata „Ez ifiu Hebe (a' Tinka mellképe volt) úgy látszik a' művész istennéje “ Szóllt mosolygva a' lord ki előbb az ablakon átlátta volt a' himző rá mája mellett ülő Tinkát 's most viszont ráismert. Welling hallgatott 's hogy pírulását rejttesse a' másik képet, egy éltes asszonyságot ábrázolót, fordítá meg. Az angol mozdulatlanul mereszté szemeit e' képre. „Mikor festé ezt “ kérdék reszkető ajkai. „Anyámat próbáltam lefesteni,“ felelé az elbámult Welling 's kebléből egy arany lánczon függő miniaturt vont ki. A' lord könnyek közt ómlott keblére.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

XVII.

Egy más mellé vannak eltemetve
A' hideg föld fogta őket egybe.

Bajza.

Oedip esze nélkül is kitalálhatni a' történet végét. „Minden komédiának házasság a' vége “ úgy mond egy öreg gyám egy hasonlólag régi vigjátékban; az elbeszélésekről is ellehet ezt mondani, 's miért ne erről is? A' most révbe jutott 's horgonyt vetni akaró hajót viszont kiűzhetnők a' hánykodó habok közé, legkönnyebb 's alkalmasabb út lenne az új atyát e' szerelem ellen felingerelni 's márvány szivére könnyeket hullatni, de mire mennők? Néhány beirtivek mulva az irónak 's az atyának is engedni kellene, hogy a' dolognak már egyszer legyen vége.

Lordunk, kire a' boldogságnak viszont nyájas koránya mosolygott, ama' rég elvesztett 's

többé nem is remélt boldogság, hogy egy derék fiura találjon örömet feláldozárangja előítéleteit a' szív csendes kíványainak. Honja köd ölelte partjait nem akarva többé látni; egy a' békes város közelében éppen most áruba bocsátott szép jószág lön menedéke a' jövendőre csak egy családot alakítandó boldogoknak.

Mint Légfi az új dominiumot össze járva egy fenyők és szomoru fűzekkel beültetett bús helyre jutott, hol egy kis obeliskon e' felírás:

A' midőn a' grófnét várta

A' társzekér általjárta

értesíté őt, hogy itt az előbbi birtokosné ölkutyátskája nyugszik. „Helyes!” — felkiálta — „az obelisk másik felén lesz hely a' lord mopsa epithaphiumának, alatta pedig mind ketten békésen alhatják az örök álmot, 's múzsám ugyan csak sarkalja meg szárnyas lovát, hogy e' classicus sirvers párját kimerithesse a' Hhypoocrene kutjából.

XVIII.

No no, a' levélkét magam láttam; laconice, de elég érthetőleg vala írva.

Fáy András.

Két hónap telt, Tinka menyasszonyi pompában ült Welling oldala mellett 's a' számos vendégek szeméből jó kedv csillogott. Most felállt Légfi, öröm könnyök közt emelé fel poharát az új pár boldogságáért. E' jeles példát minden pohár követé 's hátúl a' trombiták vig tust harso-gának, viszhangként hallott valami az utszáról, minden fülelt, a' zörej posta síp szó, lódobogás és ostor csattogás volt.

„Ez Futkári!” — kiált bámúlva Légfi; de már a' grádicson volt, az ajtó nyilik, Futkári

kezében egy levél, mellyen vörös betűkkel 9879 csillogott. —

Az új párra kacsingatva feszes hajlongások közt nyújtja át a követ sürgönyét, könyv-szép mű-árús Porházi levelét,

Kedves T. úr!

Úgy látszik a' szerencse egészen részére állott, mert míg aranyos szélű papirosom jól helyezem Tinka kisasszony menyegzőjére legtisztább szívből jövő szerencsétetésemet irandó, inasom egy levelet nyújt át, mellyből látom hogy T. úr számja 9879 a' nyertes, maradván 's a' t.

„De kedvesem“ — figyelmezteté Laura Légfit — „a' minap ha jólemlékszem kilenczezer háromszáz hetven kilencznek mondád sorsczéduládat.“

„Semmi egyéb mint nyelvbotlás“ — felelt a' zavartalan kedvű költő, nyelvünk egy ostoba javitnok, ki az író munkáján javítani akarva mindég ront, most pedig értsd meg sorsczédulám.

Kilenczezer nyolczszázhetvenkilencz.“ —

A' HALDOKLÓ GRÁNÁTOS.

Az ulmi ütközetben october 14ikén 1805-ben Napoleon császár magát a' legnagyobb veszedelmeknek tette ki; a' dühöngő megtámadás kezdetében közel állt egy terhesen megsebzett gránátoshoz, ki mind a' mellett is kiáltozá: „Előre! előre!“ A' császár figyelmessé levén iránta, közelebb lovagla hozzája, átlátván töstént a' megsebzettnek gyámoltalan helyzetét, oda veté saját köppeneyegét a' gránátosnak 's így szólla neki: „Hozd vissza ezt nekem; tiéd lesz érette a' hecsület legio keresztje, mellyre ma magadat méltóvá tetted.“ A' gránátos bétakarta magát a' köppeneyeggel 's kevés idő mulva meghala.